

SCHADEVERGOEDINGSREGELING COLLEGE

Het college heeft vanaf 1 mei 2016 de hulp bij huishouden categorie 1 (HH1) stopgezet. Hierbij heeft het college overwogen dat schoonmaakondersteuning geen prestatie meer is die onder de Wmo 2015 valt.

De Centrale Raad heeft op 18 mei 2016 echter bepaald dat schoonmaakondersteuning wel onder Wmo 2015 valt. Het besluit van het college om de huishoudelijke hulp per 1 mei 2015 stop te zetten is dus in strijd met de wet.

De gemeente heeft dus onrechtmatig gehandeld en is verplicht de schade die de klant daardoor heeft geleden te vergoeden. Voor meer informatie over de onrechtmatige overheidsdaad wordt u verwezen naar de bijlage die aan deze notitie is gehecht.

De cliënt dient zelf een verzoek tot vergoeding van de schade in te dienen. De cliënt dient dit verzoek met objectieve, verifieerbare gegevens (bijv. facturen) te onderbouwen.

Bij het bepalen van de omvang van de schade worden de volgende aspecten gewogen:

- op welke periode heeft de schade betrekking
- wat zou de cliënt normaliter zelf aan kosten hebben gemaakt (eigen bijdrage) als de gemeente een rechtmatig besluit zou hebben genomen
- welke kosten heeft de cliënt moeten maken als gevolg van het onrechtmatige besluit.

Ter verduidelijking van het voorgaande het volgende voorbeeld. De klant ontving hulp bij het huishouden categorie 1 (HH1) voor 3 uur per week en betaalde een eigen bijdrage van €10,00 per uur. Na stopzetting van deze hulp per 1 mei 2016 heeft de klant schoonmaakondersteuning ingehuurd ad €15,00 per uur. Bij besluit van 28 mei heeft het college zijn beëindigingsbesluit ingetrokken en de klant weer in aanmerking gebracht voor HH1. Betrokkene betaalde een eigen bijdrage van (4x3x10,00) €120,00 per vier weken. Van 1 mei tot 28 mei heeft hij een particulier schoonmaakhulp moeten inhuren. De kosten daarvan bedroegen (€ 4x3x €15,00) € 180,00. Zijn schade bedraagt dus € 60,00. Deze schade moet door de gemeente worden vergoed. Het college neemt hiertoe een voor bezwaar vatbaar schadebesluit.

Tot slot: uw college wordt geadviseerd de beleidsregels alvast uit te voeren in afwachting van het raadsbesluit van 28 juni a.s.

Bijlage: onrechtmatige daad.

Bijlage

Onrechtmatige overheidsdaad

De onrechtmatige daad is een onderdeel uit het Nederlandse privaatrecht (Burgerlijk wetboek). Wanneer een publiekrechtelijke instelling (zoals een gemeente of een provincie) een besluit neemt of feitelijk handelt, is sprake van een daad van bestuursrecht. Dit heeft in principe niets te maken met het privaatrecht. Voor bestuursrechtelijke (ook wel het publiekrecht genoemd) kwesties kennen wij namelijk specifieke wetten en regels, zoals de Algemene Wet Bestuursrecht. Een overheidsorgaan kan echter, net zo goed als een burger tegen een andere burger, onrechtmatig handelen tegenover een persoon. In dat geval is er toch sprake van een onrechtmatige daad, waardoor publiekrecht en privaatrecht door elkaar gaan lopen. Wanneer een overheidsinstantie een onrechtmatige daad pleegt, noemen we dit een onrechtmatige overheidsdaad. Deze vorm van de onrechtmatige daad wordt, net als de onrechtmatige daad in het privaatrecht, beheerst door het burgerlijk recht, door art. 6:162 lid 1 van het Burgerlijk wetboek (verder: Bw).

Een bestuursorgaan kan op twee manieren tegenover een burger onrechtmatig handelen. Zo kan een bestuursorgaan een besluit nemen over een bepaald onderwerp, bijvoorbeeld over het afgeven van een vergunning. Wanneer een burger het niet eens is met dit besluit, dan kan hij hiertegen in bezwaar en daarna eventueel in beroep gaan. In deze laatste fase, het beroep, is het mogelijk dat de bestuursrechter concludeert dat het besluit onrechtmatig is. De rechter zal dan waarschijnlijk het besluit vernietigen.

Een onrechtmatige daad kan ook voortvloeien uit een feitelijke handeling van een overheidsorgaan. Hierbij onderneemt het orgaan zelf niks, maar ontstaat vaak door een nalaten of door een onzorgvuldigheid een onrechtmatige daad tegenover een burger. Neem het hierboven gegeven voorbeeld. Het besluit tot de aanleg van een trambaan is in eerste instantie niet onrechtmatig. Door een fout bij het bouwen van de trambaan, is er schade ontstaan. De trambaan staat onder verantwoordelijkheid van de gemeente en zij behoren dus schade te voorkomen. Lijdt iemand toch schade, dan is dit een onrechtmatige feitelijke handeling.

De vereisten

In artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek (BW) staat dat hij die jegens een ander een onrechtmatige daad pleegt verplicht is de schade te vergoeden die de ander dientengevolge lijdt. Voor het slagen van een actie uit onrechtmatige daad moet aan vijf eisen zijn voldaan: onrechtmatigheid, toerekenbaarheid, schade, causaliteit en relativiteit.

1. Onrechtmatigheid

Als eerste kijken we naar de onrechtmatigheid van de gedraging van het bestuursorgaan. Hiervoor moeten we het tweede lid van art. 6:162 Bw lezen. Hierin worden drie gronden genoemd waarop de onrechtmatigheid van het orgaan kan worden gebaseerd. Allereerst kan de instelling een inbreuk maken op het recht van een ander. Dit is gelijk al een lastig punt. De overheid kan namelijk dagelijks inbreuk maken op andermans rechten, omdat de overheid hier nou eenmaal de bevoegdheid voor heeft. Pas als het overheidsorgaan deze bevoegdheden overschrijdt of de bevoegdheden uitoefent op een onjuiste grondslag, is er sprake van een inbreuk op een recht.

De tweede grond is het handelen in strijd met een wettelijke plicht. Hierbij moet je denken aan het overtreden van formele of materiële wetten of andere geschreven rechtsnormen. De laatste grond is vaak het moeilijkst: handelingen die in strijd zijn met hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer onaanvaardbaar zijn. Hieronder vallen ondermeer de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (in ieder geval degene die niet zijn gecodificeerd) en ook de zorgvuldigheidsplicht voor het overheidsorgaan. We moeten nu ook kijken naar de beleidsvrijheid (dus de vrijheid van het bestuursorgaan om zelf belangen af te wegen en te beslissen) van een orgaan. Als er veel beleidsvrijheid is, mag de toets of sprake is van onrechtmatigheid alleen gaan om de vraag of het orgaan in redelijkheid tot het bestreden besluit is gekomen of niet. Heeft het orgaan enkel een gebonden bevoegdheid, dan zal een volle toetsing plaatsvinden.

Verder kunnen de volgende zaken onrechtmatig zijn: bestuurswetgeving (mag namelijk getoetst worden aan hogere wetgeving zoals de Grondwet), de rechtspraak (komt niet vaak voor), schending van art. 6 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en, met het oog op deze bepaling, de

overschrijding van de regels over de redelijke termijnen van de procesvoering. Wanneer er dus geen redelijke termijnen in acht zijn genomen, kan dit ook leiden tot onrechtmatigheid.

2. Toerekenbaarheid

De onrechtmatige daad moet kunnen worden toegerekend aan de dader. Van toerekenbaarheid is sprake als de dader schuld heeft aan zijn gedraging of de onrechtmatige daad in zijn risicosfeer is gelegen. Een aan de dader toerekenbare onrechtmatige gedraging wordt ook wel 'een fout' genoemd.

3. Schade

De wet geeft geen definitie van het begrip schade. Wel is opgenomen dat de schade die op grond van een wettelijke verplichting tot schadevergoeding moet worden vergoed, in 'vermogenschade en ander nadeel' bestaat. Vermogenschade omvat zowel geleden verlies als gederfde winst. Met het begrip ander nadeel verwijst de wet vooral naar immateriële schade. De aanwezigheid van schade wordt in het algemeen snel aangenomen.

4. Causaliteit

Het causale verband betreft het verband tussen de oorzaak (de onrechtmatige handeling) en het gevolg van de schade. Dit verband wordt in de definitie van onrechtmatige daad in de wet tot uiting gebracht in het woord 'dientengevolge'. Het is in beginsel de benadeelde die moet stellen en zo nodig aannemelijk maken dat dit verband bestaat.

5. Relativiteit

Het relatieve aspect van de onrechtmatigheid wil zeggen dat de door de dader overtreden norm moet zijn geschreven ter bescherming van het geschonden belang. Het relativiteitsbeginsel is vastgelegd in artikel 6:163 BW: "geen verplichting tot schadevergoeding bestaat wanneer de geschonden norm niet strekt tot bescherming tegen de schade zoals de benadeelde die heeft geleden." Zo werd in een klassiek arrest van de Hoge Raad (het Tandartsenarrest) beslist dat het uitoefenen van het beroep van tandarts zonder het vereiste diploma weliswaar onrechtmatig is, maar in beginsel niet ten opzichte van wel gediplomeerde tandartsen.